

Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

2020-01-21

Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i zachowanie właściwego stanu ochrony dziko występujących w Polsce i Unii Europejskiej, rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi. Celem tej ochrony jest także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. Zadania polegające na ochronie ostoi i stanowisk roślin lub grzybów albo ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt mogą być realizowane przez tworzenie stref ochrony.

Gatunki chronione

Aktualne listy gatunków chronionych, jak również obowiązujące zakazy w stosunku do tych gatunków, określają następujące rozporządzenia:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów

Programy ochrony gatunków zagrożonych wyginięciem

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska opracowuje programy ochrony zagrożonych wyginięciem gatunków roślin, zwierząt i grzybów (zgodnie z art. 57 ustawy o ochronie przyrody). Stanowią one dogłębną analizę stanu populacji danego gatunku, identyfikację zagrożeń, zawierają także ocenę dotychczasowych sposobów ochrony. [Więcej informacji o programach ochrony gatunków.](#)

Formularze wniosków o wydanie zezwolenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na odstępstwo od zakazów w stosunku do gatunków chronionych

- wniosek o wydanie zezwolenia na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków grzybów objętych ochroną
- wniosek o wydanie zezwolenia na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków roślin objętych ochroną
- wniosek o wydanie zezwolenia na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków zwierząt objętych ochroną

Zgłoszenie przypadkowego schwywania, zabicia lub znalezienia martwego lub ранnego osobnika gatunku chronionego

- formularz zgłoszenia przypadku schwywania, zabicia lub znalezienia martwego lub ранnego osobnika należącego do gatunków chronionych

Wytyczne dotyczące ochrony gatunkowej

- Opinia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w sprawie stosowania modułów z kolcami w celu odstraszenia ptaków
- Informacja dotycząca płoszenia gatunków chronionych urządzeniami hukowymi
- Informacje w zakresie stosowania przepisów dot. ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów w ramach realizacji przedsięwzięć współfinansowanych przez Unię Europejską
- Opinia Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na temat właściwej metody oraz terminu inwentaryzacji pachnicy dębowej w alejach przydrożnych
- Wytyczne Komisji Europejskiej w sprawie ścisłej ochrony gatunków zwierząt ważnych dla Wspólnoty na mocy Dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG (wersja polska)
- Rekomendacje w zakresie zapobiegania i rozprzestrzeniania się chorób rodzimych gatunków ptaków i gadów
- Opinia GDOŚ "Wycinka drzew lub krzewów a ochrona gatunkowa"
- Folder informacyjny pt. Dzikie zwierzęta chronione – sytuacje konfliktowe

Filmy - jak postępować gdy widzimy nieprawidłowości dotyczące ochrony gatunkowej

- Płoszenie ptaków w miejscach ich gniazdowania
- Niszczenie siedlisk zwierząt chronionych podczas wycinki drzew
- Niszczenie miejsc lęgowych ptaków podczas termomodernizacji

Opracowania zlecone przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w zakresie ochrony gatunkowej

- Aktualizacja listy gatunków grzybów objętych ochroną gatunkową oraz wskazania dla ich ochrony
ZAŁĄCZNIK: Analiza spełnienia kryteriów kwalifikujących do ochrony przez poszczególne gatunki grzybów
- Aktualizacja listy gatunków zwierząt objętych ochroną gatunkową oraz wskazania dla ich ochrony
ZAŁĄCZNIK: Analiza spełnienia kryteriów kwalifikujących do ochrony przez poszczególne gatunki zwierząt
- Aktualizacja listy gatunków roślin objętych ochroną gatunkową oraz wskazania dla ich ochrony
ZAŁĄCZNIK: Analiza spełnienia kryteriów kwalifikujących do ochrony przez poszczególne gatunki roślin

Opracowania zlecone przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w ramach realizacji Konwencji Berneńskiej

- Potrzeba restytucji wybranych gatunków roślin zagrożonych wyginięciem w celu wzmocnienia ich dziko występujących populacji wraz z analizą zasobów ogrodów botanicznych pod kątem posiadania tych gatunków
- Wpływ napowietrznych sieci elektroenergetycznych średniego i wysokiego napięcia, w tym również kolejowych sieci trakcyjnych, na ptaki
- Ocena wpływu zmian klimatu na różnorodność biologiczną oraz wynikające z niej wytyczne dla działań administracji ochrony przyrody do roku 2030

Dokumenty Konwencji Berneńskiej przyjęte przez strony konwencji (polskie wersje językowe)

- Ochrona ptaków przed liniami energetycznymi - praktyczny przewodnik
- Europejski plan działań na rzecz ochrony chomika europejskiego
- Europejska Karta Łowiectwa i Różnorodności Biologicznej
- Rekomendacja nr 173 (2014) Stałego Komitetu, przyjęta w dniu 5 grudnia 2014 r. w sprawie hybrydyzacji między dzikimi wilkami (*Canis lupus*) a psami domowymi (*Canis lupus familiaris*)
- Wytyczne dotyczące planów zarządzania populacjami dużych drapieżników
- Wpływ zmian klimatycznych na gatunki flory w Europie
- Wpływ zmian klimatu na gatunki bezkręgowców w Europie, z odniesieniem do gatunków narażonych określonych w Konwencji Berneńskiej
- Rekomendacja nr 168 (2013) Stałego Komitetu w sprawie Europejskiej Karty Zbierania Grzybów i Bioróżnorodności